

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

Електронне видання

**ПЛАНИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІНФОРМАЦІЙНЕ-АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ДЕТЕКТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»**

для студентів магістратури заочної форми навчання

Харків
2026

ТЕМА 1: Теоретичні та методологічні засади інформаційно-аналітичного забезпечення протидії злочинності

(2 год.)

Практичне заняття №1

П л а н

1. Поняття та значення інформаційно-аналітичного забезпечення протидії злочинності.
2. Наукові, історичні та правові засади інформаційно-аналітичного забезпечення протидії злочинності.
3. Генеза, сучасний стан та перспективи інформаційно-аналітичного забезпечення протидії злочинності.
4. Мета та завдання інформаційно-аналітичного забезпечення протидії злочинності.
5. Нормативно-правове регулювання інформаційно-аналітичного забезпечення протидії злочинності.

Список додаткової літератури:

Юрген Торвальд «Вік криміналістики».
http://loveread.ec/view_global.php?id=85909

Мовчан А. В. Зарубіжний досвід застосування біометричної ідентифікації людини у протидії транснаціональній злочинності / А. В. Мовчан, Д. А. Мовчан // Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка. – Луганськ, 2009. – № 1. – С. 179–184

Криміналістика: підручник / В. М. Шевчук, В. А. Журавель, В.Ю. Шепітько та ін. ; за ред. В. М. Шевчука. Нац. Юрид. Ун-т ім. Ярослава Мудрого. Вінниця: Право, 2024. 1009 с.

Shevchuk V. M., Zatenatskyi D. V., Kolesnikova I. A. Digital criminalistics as a strategic direction for the development of modern criminalistics. Cybercrime and Digital Evidence: Cross-Disciplinary Challenges and Prospects in

Contemporary Law: Scientific monograph. Riga, Latvia: “Baltija Publishing”, 2026. 404 p. Publishing House “Baltija Publishing”. 10.06.2026. URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/733/19422/41597-1>

Shevchuk V. M. The concept of prioritization in criminalistics and forensic examination: visions of Hans Gross and current problems of today. *Criminal Justice: Hans Gross's Vision and the Present Day* : Scientific monograph. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2026. 584 p. pp.521-544. <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-699-7-24>

Негребецький В.В. Роль цифрової трансформації органів кримінальної юстиції в підвищенні ефективності розслідування воєнних злочинів в Україні // Проблеми реалізації норм права в умовах сучасних викликів (Problems of implementing legal norms under modern challenges): Scientific monograph. Riga, Latvia: «Baltija Publishing», 2024. С.165-180. <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-400-9-8>.
https://scholar.google.com.ua/citations?hl=ru&pli=1&user=_7l3DNgAAAAJ

Білецький А., Цапок М. Правові аспекти введення електронної системи управління кримінальними провадженнями (e-Case Management System) у кримінальний процес щодо корупційних правопорушень. Київ: ТОВ РЕД ЗЕТ, 2020. 32 с.

Благута Р.І., Мовчан А.В. Новітні технології у розслідуванні злочинів: сучасний стан і проблеми використання: монографія. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 256 с.

Вишня В. Б. Основи інформаційної безпеки : навч. посібник / В. Б. Вишня, О. С. Гавриш, Е. В. Рижков. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутріш. справ, 2020. 128 с.

Інноваційні методи, засоби та технології в криміналістиці та судовій експертизі : наук.-практ. посібник : електрон. наук. вид. / [Шепітько В. Ю., Авдєєва Г. К., Коновалова В. О. та ін.] ; за ред. В. Ю. Шепітька; Нац. акад. прав. наук України ; НДІ вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса НАПрН України. Харків : Право, 2023. 116 с.

Капустіна М. В. Автоматизовані засоби криміналістичного забезпечення. Юридичний науковий електронний журнал. 2021. № 11. URL: <http://lsej.org.ua/index.php/arkhiv-nomeriv?id=144>.

Капустіна М.В., Демидова Є.Є., Латиш К.В. Використання сучасних інформаційних технологій при розслідуванні воєнних злочинів. Юридичний науковий електронний журнал. 2023. № 4. С.564-566. URL: http://www.lsej.org.ua/4_2023/134.pdf.

Кібербезпека та інформаційні технології: монографія. Х.: ТОВ «ДІСА ПЛЮС», 2020. 380 с. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.

Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

Кримінальний кодекс України: Закон України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

Інструкція з організації функціонування криміналістичних обліків експертної служби МВС України: затв. Наказом МВС України від 10.09.2009 № 390. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0963-09#Text>.

Інтернет-ресурси

1. Офіційний веб-сайт Президента України . – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/>.

2. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України . – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>.

3. Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України . – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/>.

4. Офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України . – Режим доступу: <http://www.mvs.gov.ua/>.

5. Офіційний веб-сайт Національної поліції України . – Режим доступу: <http://www.npu.gov.ua/uk/>.

6. Офіційний веб-сайт Генеральної прокуратури України . – Режим доступу: <http://www.gp.gov.ua/>.

7. Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України . – Режим доступу: [http:// www.mon.gov.ua/](http://www.mon.gov.ua/).

8. Кафедра криміналістики НЮУ імені Ярослава Мудрого
<https://www.facebook.com/people/Кафедра-криміналістики-НЮУ-імені-Ярослава-Мудрого/61551286851614/>

ТЕМА 2: Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності Національної поліції України

(2 год.)

Практичне заняття №2

П л а н

1. Система інформаційно-аналітичного забезпечення підрозділів Національної поліції України.

2. Автоматизовані інформаційно-пошукові системи Національної поліції України.

3. Основні завдання та призначення інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України».

4. Інформаційні ресурси, суб'єкти та структура системи «Інформаційний портал Національної поліції України».

5. Інформаційні підсистеми «Інформаційного порталу Національної поліції»: «СЛІД», «Дорожньо-транспортна пригода», «Гарпун», «Атріум», «Єдиний облік».

На занятті студенти обговорюють питання плану, вирішуючи запропоновані нижче фабули.

Ф а б у л и

1. При проведенні обшуку у квартирі гр. А. в упаковці з під дитячого конструктора був знайдений металевий предмет, конструктивно схожий на ручну вогнепальну зброю (пістолет) та пакунок, у якому виявлено шість патронів. У слідчого виникла необхідність звернутися до криміналістичного обліку для дослідження вогнепальної зброї та бойових припасів до неї.

До яких інформаційно-пошукових систем Національної поліції України необхідно звертатися слідчому? На які запитання може надати відповідь звернення до інформаційних підсистем «Інформаційного порталу Національної поліції»?

2. 17 червня 2019 року близько 05 год. 10 хв. працівниками УПП в м. Харкові ДПП України на автодорозі поблизу вул. Золочівської, 28 А, було зупинено автомобіль "Land Rover Range Rover" моделі "Avtobiography", чорного кольору, в якому знаходилися мішки білого кольору із твердими органічними сполуками схожими на сирець бурштину всередині.

До яких інформаційно-пошукових систем Національної поліції України необхідно звертатися слідчому? На які запитання може надати відповідь звернення до інформаційних підсистем «Інформаційного порталу Національної поліції»?

Список додаткової літератури:

Інструкція з організації функціонування криміналістичних обліків експертної служби МВС України: затв. Наказом МВС України від 10.09.2009 № 390. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0963-09#Text>.

Інструкція з формування та ведення інформаційної підсистеми «Атріум» інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України»: затв. Наказом МВС України від 11.12. 2019 року № 1032. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0217-20#Text>.

Інструкція з формування та ведення інформаційної підсистеми «Гарпун» інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України»: затв. Наказом МВС України від 13.07. 2018 року № 497. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0787-18#Text>.

Інструкція з формування та ведення інформаційної підсистеми «СЛІД» інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України»: затв. Наказом МВС України від 16.03. 2020 року № 257. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0319-20#Text>.

Інструкція про порядок приймання, зберігання, обліку, знищення чи реалізації вилученої, добровільно зданої, знайденої зброї та боєприпасів до неї: затв. Наказом МВС України від 31.05.1993 № 314. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0106-93#Text>.

Інструкція про порядок функціонування дактилоскопічного обліку експертної служби МВС України: затв. Наказом МВС України від 11.09.2001 № 785. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1066-01#Text>.

Положення про єдину інформаційну систему Міністерства внутрішніх справ: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 14.11.2018 р. № 1024 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1024-2018-%D0%BF#Text>

Про затвердження Положення про Експертну службу Міністерства внутрішніх справ України: Наказ МВС України від 03.11.2015 р. № 1343, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 06 листопада 2015 р. за № 1390/27835 ШІ: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1390-15#Text>.

Про затвердження Інструкції про порядок залучення працівників органів досудового розслідування поліції та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України як спеціалістів для участі в проведенні огляду місця події: Наказ МВС України від 03.11.2015 № 1339. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1392-15#Text>.

Про організацію діяльності слідчих підрозділів Національної поліції України: Наказ МВС України від 06.07.2017 № 570, зареєстрований в

Міністерстві юстиції України 27.07.2017 р. за № 918/30786. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17#Text>.

Про затвердження Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні: Наказ МВС України від 07.07.2017 № 575. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17#Text>.

Про затвердження Порядку спільних дій Національної поліції України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України під час проведення огляду місця пожежі, виявлення, припинення, попередження та розслідування кримінальних правопорушень та інших подій, пов'язаних з пожежами: наказ МВС України від 24.07.2017 р. № 621, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 14.08.2017 р. за № 998/30866 ЦКВ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0998-17#Text>.

Про затвердження Інструкції про поведження з вибуховими матеріалами в органах і підрозділах Національної поліції України та підрозділах Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України: наказ МВС України від 19.08.2019 р. № 691, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 04.10.2019 р. за № 1081/34052 ЦКВ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1081-19#Text>.

Про затвердження Інструкції із застосування органами та підрозділами поліції технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- і кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису: Наказ МВС

України від 18.12.2018 р. № 1026, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 11.01.2019 р. за № 28/32999 ЦКВ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0028-19#Text>.

Про затвердження та введення в дію Інструкції про порядок вилучення, обліку, зберігання та передачі речових доказів у кримінальних справах,

цінностей та іншого майна органами дізнання, досудового слідства і суду (в новій редакції): наказ Генерального прокурора України, Державної податкової адміністрації України, Верховного Суду України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України, Державної судової адміністрації України від 27.08.2010 р. N 51/401/649/471/23/125 ЦКВ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0051900-10#Text>.

Патик А.А. Статус, повноваження та відповідальність спеціаліста й інспектора-криміналіста в кримінальному процесі. 2017. Електронний репозитарій НАВС.

<http://elar.naiu.kiev.ua/handle/123456789/2402?mode=full>

ТЕМА 3: Автоматизовані інформаційні системи як засіб удосконалення розслідування кримінальних правопорушень

(2 год.)

Практичне заняття №3

П л а н

1. Поняття та значення автоматизованої інформаційної системи як засобу удосконалення розслідування кримінальних правопорушень.
2. Переваги автоматизованих інформаційних систем.
3. Класифікація автоматизованих інформаційних систем.
4. Використання сучасних автоматизованих інформаційних систем в судово-слідчій практиці

На занятті студенти обговорюють питання плану, вирішуючи запропоновані нижче фабули.

Ф а б у л и

1. Служба безпеки України викрила групу осіб, які намагалися завдати бюджету України збитки в особливо великих розмірах. Ділки хотіли уникнути сплати податків від продажу агрофірми на Сумщині, в яку входили

6,5 тис. га землі. За попередніми висновками, від оборудки державний бюджет недоотримав 66,2 млн грн. Наразі для відшкодування завданих державі збитків судові органи наклали арешт на майно та кошти правопорушників.

Тривають слідчі дії для встановлення і притягнення до відповідальності всіх осіб, причетних до протиправної діяльності. За даними досудового розслідування, керівництво регіональних агрофірм продало свої підприємства за понад 350 млн грн. Але замість обов'язкової сплати податків на суму 66,2 млн грн зловмисники вирішили вивести ці кошти у тінь. Для цього вони нібито інвестували 66,2 млн грн у спеціально створені фірми.

Потім ці кошти провели через низку фірм-прокладок і нарешті «легалізували» їх через купівлю елітної нерухомості та автомобілів преміум-класу. Під час санкціонованих обшуків в офісах комерційних структур і за місцями проживання організаторів схеми правоохоронці вилучили: офіційну документацію та чорнову бухгалтерію; мобільні телефони та комп'ютерну техніку; банківські картки із доказами протиправної діяльності. У межах кримінального провадження організатору протиправної схеми повідомлено про підозру за ч. 3 ст. 209 та ч. 3 ст. 212 (легалізація (відмивання) майна, одержаного злочинним шляхом, а також ухилення від сплати податків, зборів (обов'язкових платежів) Кримінального кодексу України. Оскільки особа переховується від слідства, то її оголошено у розшук.

Заходи із припинення протизаконної діяльності проводили співробітники СБУ у Сумській області спільно зі слідчими Нацполіції та співробітниками Державної податкової служби під процесуальним керівництвом Офісу Генерального прокурора.

2. До Головного експертно-криміналістичного центру Держприкордонслужби України звернувся слідчий відділу Національної поліції одного з районів столиці з проханням провести експертизу двох

паспортів. За попередньою оцінкою, документи громадян Азербайджану та Грузії мали підроблені відмітки про перетинання кордону.

3. 36-річний громадянин Таджикистану намагався скористатися підробленим документом, що прямував на в'їзд в Україну через пункт пропуску «Рава-Руська». Прикордонники встановили, що дві відмітки Держприкордонслужби у його паспортному документі, які б мали свідчити про перебування іноземця на території нашої держави, не відповідають встановленому зразку. У діях як іноземця вбачаються ознаки правопорушення, передбаченого ст. 358 ККУ «Підроблення документів, печаток, штампів та бланків, їх збут, використання підроблених документів». Іноземцеві довелося вибути до відділку Нацполіції. Його паспорт вилучили для проведення експертизи та прийняття правового рішення.

4. Директор департаменту капітального будівництва Донецької ОДА безпідставно прийняв виконані роботи із зведення інженерних фортифікаційних споруд (бліндажів) на території проведення АТО (ООС) в Донецькій області, що не відповідали проектній документації на їх будівництво. У зв'язку з чим була проведена комплексна судова експертиза вказаних інженерних фортифікаційних споруд. Судовими експертами встановлено, що збудований взводний опорний пункт не відповідає вимогам будівництва військових фортифікаційних споруд. Крім того, встановлено, що бліндажі, призначені для укриття особового складу взводного опорного пункту, у випадку атаки з використанням важкого озброєння, не виконали б функції захисту. Також було встановлено, що певна посадова особа внесла зміни до проектно-кошторисної документації із зведення опорних пунктів (бліндажів) на території проведення АТО (ООС) в Донецькій області, в результаті чого підрядники збудували взводні опорні пункти з матеріалів, які з військової точки зору, не придатні для цього типу споруд.

Список додаткової літератури

Амелін О. Ю. Інформаційне забезпечення діяльності органів прокуратури України: адміністративно-правовий аспект : монографія. Київ: 2021. 224 с.

Банах С. В. Поняття інформаційної діяльності правоохоронних органів. Актуальні проблеми правознавства. 2019. №3. С. 107-112.

Банах С. Інформаційне забезпечення діяльності правоохоронних органів: історико-правовий аналіз. Актуальні проблеми правознавства. 2019. №2. С. 149-156.

Бірюков В. В. Теоретичні основи інформаційно-довідкового забезпечення розслідування злочинів : монографія / В. В. Бірюков. – Луганськ: РВВ ЛДУВС, 2009. – 664 с.

5. Журавель В. А. Інформаційне забезпечення підтримки прийняття рішення слідчим / В. А. Журавель // Кримінально-правова охорона життя та здоров'я : матеріали наук.-практ. конф., Харків 22–23 квіт. 2004 р. – К. ; Х. : Юрінком Інтер, 2004. – С. 211–214.

Журавель В. А. Криміналістичні прогнози як засіб протидії серійним вбивствам / В. А. Журавель, В. Л. Синчук // Вісн. Луган. акад. внутр. справ України. – Луганськ : РВВ ЛАВС, 2002. – Вип. 3. – С. 183–188.

Шепітько В. Ю. Автоматизовані інформаційні системи як засіб удосконалення розслідування вбивств / В. Ю. Шепітько, В. А. Журавель, Г. К. Авдєєва, С. В. Стороженко // Вісник Національної академії правових наук України : зб. наук. пр. – Харків, 2017. – № 1. – С. 161–172.

Кікалішвілі М. В. Інформаційно-аналітичне забезпечення стратегії й тактики протидії корупційній злочинності. Правова позиція. 2019. №4. С. 173-178.

Колесніков А. П., Банах С. В. Інформаційне забезпечення діяльності прокуратури. Науковий вісник ужгородського національного університету. Серія право. 2020. №61. С. 129-132

Колесніков А. П., Васильчишин О., Баранецька О., Мельник І. Інформаційний базис роботи правоохоронних органів. Актуальні проблеми правознавства. 2020. № 3. С. 28-33.

Нормативні акти:

Конституція України від 28.06.1996 за №254к/96-ВР.

Закон України «Про Національну поліцію» (ВВР), 2015, №40-41, Ст.379.

Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 за № 2657-XII.

Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 за № 2939-VI.

Закон України «Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах» від 31.05.2005 за № 2594-IV.

Закон України «Про захист персональних даних» від 01.06.2010 за № 2297-VI.

Закон України «Про засади запобігання і протидії корупції» від 07.04.2011 за № 3206-VI.

Закон України «Про захист інформації в автоматизованих системах» від 5.07.1994 за № 80/94-ВР.

Наказ ГПУ «Про затвердження положення про порядок ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань (із змінами)» від 06.04.2016 за № 139.

Наказ МінЮст «Про затвердження типового порядку обробки персональних даних у базах персональних даних» від 30.12.2011 за № 3659/5.

Про затвердження Положення про інформаційно-комунікаційну систему «Інформаційний портал Національної поліції України» : затв. Наказом МВС від 03.08.2017 № 676. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1059-17#Text>

Спільний наказ ГПУ та МВС України «Порядок взаємодії ГПУ та МВС України щодо обміну інформацією з ЄРДР та інформаційних систем ОВС» від 17.11.2012 за № 115/1046.

Спільний наказ ГПУ, МВС, СБУ, Міндоходів і зборів, Міноборони, Державної судової адміністрації «Інструкція «Про порядок обліку кримінальних та адміністративних корупційних правопорушень»» від 22.04.2014 за № 52/394/172/71/268/60.

Доручення МВС «Про організацію порядку обліку кримінальних правопорушень» від 20.11.2012 за № 18065/Зр.

Доручення МВС «Про організацію Порядку обліку участі оперативних служб у встановленні осіб, причетних до вчинення кримінальних правопорушень» від 02.12.2013 за № 20934/Дв.

Методичні рекомендації МВС України щодо алгоритму дій користувачів з організації формування Інтегрованої інформаційно-пошукової системи ОВС України. Службовий лист МВС від 16.01.2014 за № 727/Зр.

Методичні матеріали Департаменту інформаційно-аналітичного забезпечення МВС України щодо дій користувачів системи централізованого управління нарядами патрульної служби «ЦУНАМІ». Київ. 2015.

Методичні рекомендації щодо користування Електронною системою фіксації поліцейськими результатів реагування на події. Департамент інформаційно-аналітичної підтримки Національної поліції. Київ. 2017.

Наказ МВС України «Про підсистему ІП Гарпун» від 13.06.2018 за № 497.

Наказ НПУ «Про затвердження порядку ведення Єдиного обліку в органах (підрозділах) поліції заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події» від 08.02.2019 за № 100.

Інтернет-ресурси

Офіційний веб-сайт Президента України . <http://www.president.gov.ua/>.

Офіційний веб-сайт Верховної Ради України . <http://rada.gov.ua/>.

Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України .
<http://www.kmu.gov.ua/>.

Офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України .
<http://www.mvs.gov.ua/>.

Офіційний веб-сайт Національної поліції України .
<http://www.npu.gov.ua/uk/>.

Офіційний веб-сайт Генеральної прокуратури України .
<http://www.gp.gov.ua/>.

Офіційний веб-сайт Міністерства освіти і науки України . <http://www.mon.gov.ua/>.

<https://wanted.mvs.gov.ua/>

Кафедра криміналістики НЮУ імені Ярослава Мудрого

<https://www.facebook.com/people/Кафедра-криміналістики-НЮУ-імені-Ярослава-Мудрого/61551286851614/>